

Dünənə qədər cəbhə xətti sayılan, işğal altında olan Azərbaycan torpaqları bu gün böyük quruculuq, dirçəliş və məskunlaşma məkanına çevrilib. Döyüş meydanlarında guruldayan tank və topların səsini traktor və ekskavatorların səsi əvəz edib. Ərazilərimizdən erməni vandallığının izləri silinir, binalar tikilir, yollar çəkilir, yaşıllıqlar salınır, sahələrdə taxıl əkilir, şəhərlərdə çörək sexləri açılır, keçmiş məcburi köçkünlər doğma yurdlarına qayıdırlar.

Bərpa-quruculuq işləri fərəhli nəticələr verir

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda genişlənən bərpa-quruculuq işləri buraya gələn xarici qonaqları heyran qoysa da, qəribədir ki, heç bir beynəlxalq fond, heç bir donor təşkilatı ermənilərin viran qoyduğu ərazilərin dirçəldilməsinə əməli kömək göstərmir. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə bunu vurğulayıb və deyib ki, biz onsuz da əraziləri bərpa edəcəyik, Qarabağ və Zəngəzurda cənnət nümunəsi yaradacağıq. İkinci Qarabağ savaşında, döyüş meydanında cəmi 44 günə mümkünsüzü mümkün edən qəhrəman xalq zəhmət, hünər meydanında da xariqələr yaratmağa qadirdir.

ilə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı və başlanğıcını Füzulidən götürüb Şuşaya qədər uzanan "Zəfər yolu" istismara verilib. Artıq həmin yolun Laçına qədər uzadılacağı söylənir. Ümumiyyətlə, bölgədə 18 möhtəşəm yol layihəsi reallaşdırılır. Bu ayın sonuna Zəngilan Aeroportu da işə salınacaq. Sayca üçüncü hava limanı isə Laçında tikilir.

Qarabağın ölməz ruhunun özünə qayıtması ürəkləri rıqqətə gətirir. Dağların tacı Şuşa özünün 270 yaşında xüsusilə urvatlanıb. Bu il ölkəmizdə "Şuşa ili" elan olunub və orada çoxsaylı beynəlxalq tədbir keçirilib.

Azərbaycanın öz gücünə etdikləri, yaratdıqları əsl möcüzədir. "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" strategiyasının ən mühüm istiqamətlərindən biri məhz işğaldan azad olunmuş Qarabağın dirçəlişi prosesidir. Bir il öncə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin və qardaş Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanın iştirakı

Vaqif Poeziya Günləri, "Xarıbülbül" musiqi festivalları təşkil edilib. Ağ saçlarına xına çəkilən Şuşanın üzü gülür: tarixi-mədəni abidələr bərpa olunur, yaşayış evləri tikilir, heykəllər ucaldılır.

(ardı 4-cü səhifədə)

Bərpa-quruculuq işləri fərəhli nəticələr verir

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Erməni işğalçıların Xirosimaya çevirdikləri Ağdamda indi ağ damlar boy göstərir. Ötən il 28 May – Müstəqillik Günündə yeni Ağdamın ilk təməl daşını öz əlləri ilə qoyan cənab İlham Əliyev quruculuq işləri ilə bağlı məramını bir daha diqqətə çatdırıb: "Biz elə bir şəhər yaradacağıq, elə bir Ağdam quracağıq ki, bu, bütün dünya üçün örnək olacaqdır". Xatırladaq ki, dövlət başçımızın, müzəffər Ali Baş Komandanımızın mükəmməl diplomatik bacarığı, böyük sərkərdəlik məharəti sayəsində Ağdam da, Kəlbəcər və Laçın kimi, bir güllə atılmadan düşmən tapdağından xilas edilib. Yeni Ağdam 100 min əhalilik möhtəşəm bir şəhər olacaq. İşğaldan əvvəl şəhərin 600-700 hektar ərazisi var idisə, indi 1700 hektar olması planlaşdırılır. Parklar, meşələr salınır, kanallar çəkilir, mehmanxanalar tikilir. Buradakı köhnə abidələrin hamısı -- Çörək muzeyi, Fərhadin heykəli və sair bərpa olunacaq. Ağdamın işğal və qələbə tarixi iki təzə muzeydə yaşadılacaq. Hazırda Cümə məscidi Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yüksək səviyyədə bərpa edilir.

Ərazidə qurulan 190 hektarlıq Ağdam Sənaye Parkının təməli bu ilin fevralında qoyulub. Həmçinin Ağdamda iki yarımstansiya açılıb. Yaxın ilyarıma – iki ilə inşa ediləcək altı evdən ibarət yaşayış kompleksi sakinlərini qəbul edəcək, 210 çarpayılıq Ağdam Mərkəzi Şəhər Xəstəxanasında əhaliyə müasir tibbi xidmət göstəriləcək. İndi şəhərə qaz xəttinin çəkilişi layihəsi işlənir, içməli suyun gətirilməsi, yol-nəqliyyat infrastrukturunun tamamilə yenidən qurulması da tezliklə reallaşdırılacaq. Bərdə-Ağdam avtomobil yolu, dəmir yolu inşa edilir.

Bir neçə gün öncə BMT-də akkreditə olunan xarici KİV nümayəndələri Zəngilana səfər edib və görülən

qalmış rayon mərkəzi ilə bərabər, 5 qəsəbə və 79 kəndin daşı daş üstə qalmamışdı. Düşmən həmçinin Zəngilanı ekoloji terrora məruz qoyaraq flora və faunasını da məhv etmişdi. Rayon yenidən tikilir.

Ağalı kəndində 200 evin inşası başa çatdırılıb, uşaq bağçası, məktəb və bir neçə inzibati bina inşa edilib. Həmçinin kənddə daha 150 evin, o cümlədən, ikimərtəbəli, üçmərtəbəli mənzil tipli evlərin tikilməsi də planlaşdırılır. Hazırda Ağalı kəndində 41 ailənin 201 üzvü məskunlaşıb. Qonaqlara bildirilib ki, Heydər Əliyev Fondunun maliyyə dəstəyi ilə köhnə Zəngilan şəhər məscidinin əsaslı şəkildə təmiri aparılır, yaxınlığında isə şəhər əhalisinin sayı nəzərə alınaraq yeni, daha böyük bir məscidin tikintisinə başlanılıb. Həmçinin Zəngilanda İşğal, Zəfər muzeyləri kompleksi və Memorial parkın tikintisi də planlaşdırılıb.

Zəngilan ərazisindən keçən Horadiz-Ağbənd dəmir yolu xəttinin tikintisi gələn il, Əhmədbəyli-Horadiz-Mincivan-Ağbənd avtomobil yolunun inşası isə 2024-cü ildə yekunlaşacaq. Zəngilanı beynəlxalq nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevirmək üçün ötən ilin aprel ayından tikintisinə başlanılan Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı artıq istismara hazırdır. Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana qarşı işğalçı siyasəti nəticəsində ekosidə məruz qalmış çinar meşələri də bərpa olunur. Mütəxəssislər tərəfindən meşələrə vurulan ziyanın qiymətləndirilməsi prosesi aparılıb. Zərər vurulmuş ekosistemin bərpası üçün 2020-ci ilin dekabr ayında başlayaraq Zəngilan rayonu ərazisində 20 min çinar ağacı və 1000 kilogram ayaq palıd toxumu ekilib. Təbii potensialının olmasını nəzərə alaraq, Zəngilan rayonunda həm dayanıqlı kənd təsərrüfatının, həm də turizm sahəsinin, xüsusilə ekoturizm və kənd turizminin inkişafına təkan verə biləcək sahələrin inkişafı nəzərdə tutulub. Rayonda "DOST Aqropark"ı salınır.

Kəlbəcər və Laçın rayonlarında da zəruri quruculuq işləri aparılır. Toğanalı-Kəlbəcər avtomobil yolu üzərində, Murovdağda inşa edilən 11,6 kilometrlik, Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu üzərində tikilən 3,4 kilometrlik tunellər rahat hərəkəti təmin edəcək. "Kəlbəcər" yarımstansiyası artıq işləyir, "Kəlbəcər-1" Su Elektrik Stansiyası yenidən qurulur. Ötən ilin fevralında cənab İlham Əliyev Laçında "Güləbird" SES-i işə salıb. Bütövlükdə, ötən ilyarım ərzində Qarabağda 9 su elektrik stansiyasının inşası ya başa çatıb, ya da ki, bu ilin sonuna qədər sona yetəcək. Laçının Qorçu kəndində ərazinin sayca üçüncü beynəlxalq hava limanının tikintisində də işlər davam edir. Artıq Laçın şəhəri, Zabux və Sus kəndləri də abadlıq-quruculuq proqramlarına salınır. Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin respublikanın müxtəlif bölgələrində müvəqqəti məskunlaşmış bu üç yaşayış məntəqəsi sakinlərinin – doğma yurda qayıdacaq ailələrin sayının dəqiqləşdirilməsi, onların sosial vəziyyətinin və məşğulluq imkanlarının qiymətləndirilməsi üçün sorğu aparmağa başlaması ötən günlərin fərəh doğuran xəbərlərindəndir. Göründüyü kimi, "Böyük qayıdış" konsepsiyası hərtərəfli diqqətdə saxlanılır. Dəyəri milyonlarla manatla ölçülən neçə-neçə mühüm layihə reallaşdırılır. Cəbrayılda, Qubadlıda, Hadrutda, Suqovuşanda ardıcıl işlər gedir.

Bərpa-quruculuq tədbirləri tək cə keçmiş döyüş zonasına aid rayonları əhatə etmir. Məlumdur ki, müharibə dövründə erməni faşistləri Gəncə, Tərtər, Bərdə və digər şəhərlərimizə ballistik raketlər, fosforlu və kasetli bombalar atıblar. Bu atəşlər nəticəsində 100-ə yaxın mülki vətəndaş həlak olub, 400-dən çox dinc sakin yaralanıb. İnfrastruktura ciddi ziyan dəyib: 5000-dən çox ev dağıdılıb, ya da ki, o evlərə ziyan vurulub. Onların da bərpası üçün hərtərəfli tədbirlər görülür.

Zəngəzur dəhlizinin açılması reallaşmağa doğru gedir. Bu dəhlizin Horadiz-Cəbrayıl-Zəngilan-Ağbənd avtomobil yolunun, Horadiz-Ağbənd dəmir yolu xəttinin tikintisi sürətlə davam edir. Sərhədlərin delimitasiya və

demarkasiyasının qaçılmaz zərurətə çevrilməsi böyük diplomat olan cənab İlham Əliyevin ard-arda qazandıdığı qələbələr seriyasına aiddir.

Bir sözlə, bərpa tədbirlərinin sayəsində Qarabağın yaraları bir-bəbir sağalacaq, orada həyat tamamilə öz məcrasına qayıdacaq. Quruculuq tədbirlərində dost Türkiyə və İtaliya şirkətləri yaxından iştirak edirlər. Digər dost ölkələr də sözdən işə keçsə, onların şirkətləri də quruculuq layihələrinə podratçılar kimi qatılsa, bərpa tədbirləri daha da sürətlənər. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə bu barədə çağırış edib. "Bərpa işlərini özümüz, öz vəsaitlərimiz hesabına maliyyələşdirəcəyik. Lakin istəyirik ki, şəhərlərimizin və kəndlərimizin bərpasına dost ölkələr töhfə versinlər. Qoy, onlar da bizimlə həmrəylik nümayiş etdirdinlər. Birgə səylərlə şəhərləri dirçəldək və Qarabağı dünyanın ən inkişaf etmiş regionlarından birinə çevirək".

Eyni zamanda, ərazilərin minalardan təmizlənməsi çox mühüm məsələdir. Əslində, ermənilərin dəqiq mina xəritələri verməməsi, dünyanın isə buna biganə yanaşması həm yeni faciələrin törənməsinə, həm də bərpa işlərinin xeyli ləngiməsinə səbəb olur. Prezident İlham Əliyev mart ayında Bakıya gəlmiş BMT-nin Məskunlaşma Proqramının ("UN Habitat") icraçı direktoru Maimuna Mohd Şərifə qəbul edərkən ona bunları da xatırladaraq demişdi ki, əməkdaşlığımız özündə bu mühüm reallığı da ehtiva etməlidir. Qonaq isə bu xüsusda Azərbaycan hökuməti ilə də sıx əməkdaşlığa hazırlıq əzmini ifadə etmişdi. Düşünürük ki, bu və digər mötəbər qurumlar dayanıqlı inkişaf konsepsiyalarının reallaşdırılmasına dəstəyini konkret əməli tədbirlərlə nümayiş etdirdilər, daha yaxşı olar.

"Bütün bərpa işləri təmin ediləcək və biz bütün şəhər və qəsəbələrimizi, kəndlərimizi bərpa edəcəyik, insanlar buraya qayıdacaq və biz öz torpağımızda bundan sonra əbədi yaşayacağıq". Möhtərəm Prezidentimizin bu sözləri daim bizə ruh verir, "Böyük Qayıdış"ın tezliklə daha əhatəli şəkildə bayram ediləcəyinə inamımızı artırır.

Əli NƏCƏFXANLI,
"Xalq qəzeti"